

Spis treści

Maria Boćkowska, Agnieszka Szymczak, Monika Szarama, Fińskie inspiracje biblioteczne.....	2
Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie, Młodzi naprawdę LUBią kulturę.....	5
Monika Nowak, Emilia Tranda-Andrusiuk, Barwne projekty Barwnej.....	6
Małgorzata Flis, Mocny wątek historyczny z dawką fantastyki	9
Małgorzata Pieczykolan, Złoty wiek to Trzeci Wiek	11
Magdalena Morek, Pracowity rok w Oddziale dla Dzieci WBP w Lublinie.....	13
Edyta Dziudzik, Szans równanie przez fotografowanie	16
Justyna Gruba, Nowoczesne wnętrze drogą do sukcesu	17
Marcin Furman, Nie taki Straszny dwór – osvajanie Moniuszki	19
Paweł Korzybcha, Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na 2019 r. na Lubelszczyźnie	20
Justyna Kasperczuk, Rowerem po Świdniku.....	21
Waldemar Kawecki, Z cyklu czasopisma lokalne i regionalne: „Zamojski Kwartalnik Kulturalny” ...	22
Kamila Rudnicka, Pożegnanie: Władysław Stefan Grzyb.....	23
Paweł Korzybcha, Kalejdoskop wiosenny	24

Fińskie inspiracje biblioteczne

W kwietniu 2018 roku, w ramach wyjazdu Erasmus STT+, mieliśmy okazję zapoznać się z pracą biblioteki uniwersyteckiej przy University of Eastern Finland.

Uczelnia powstała w wyniku połączenia uniwersytetu w Joensuu i Kuopio w 2010 roku. Studiuje w niej około 16 tysięcy studentów. Fiński system szkolnictwa wyższego jest jednym z najlepiej rozwiniętych i najwyższej ocenianych na świecie, a wyjazd był okazją do przyjrzenia się działalności biblioteki akademickiej w takich warunkach.

W ramach wyjazdu szkoleniowego poznaliśmy bibliotekę mieszczącą się na kampusie w Kuopio, której profil obejmuje głównie nauki matematyczno-przyrodnicze, bibliotekę medyczną oraz znajdującą się w odległości 140 km bibliotekę w Joensuu, zorientowaną na nauki społeczne i humanistyczne. Księgozbiór liczy ponad 450 tysięcy tytułów wydawnictw drukowanych oraz ponad 650 tysięcy wydawnictw elektronicznych. Zasoby, zwłaszcza te o tematyce matematyczno-przyrodniczej w znacznym stopniu oparte są o materiały w wersji elektronicznej.

Dodatkowo odwiedziliśmy National Repository Library (NRL), której podstawową funkcją jest przyjmowanie, przechowywanie i bezpłatne udostępnianie oryginalnych materiałów lub ich skanów innym bibliotekom. NRL obsługuje wszystkie typy bibliotek, które dzięki takiemu rozwiązaniu nie muszą utrzymywać własnych obszernych magazynów.

Pierwszą rzeczą, która nas zaskoczyła był brak znanej nam struktury organizacyjnej. Nie ma tam działów, pracownicy podzieleni są w oparciu o usługi świadczone przez bibliotekę, np. obsługę użytkownika, usługi szkoleniowe i informacyjne, usługi związane z gromadzeniem i opracowaniem księgozbioru, czy usługi IT. Do każdego nowego zadania organizowana jest grupa robocza złożona z osób, które oprócz swoich podstawowych obowiązków, są odpowiedzialne za jego realizację. Ze względu na znaczne odległości bibliotekarze w

ramach jednej „usługi” często współpracują ze sobą zdalnie, w oparciu o komunikację elektroniczną.

Biblioteka w Kuopio była pierwszą, którą mieliśmy okazję zwiedzić – mieści się ona w budynku uniwersytetu, obok sal wykładowych. Biblioteka znajduje się na jednym poziomie, jest podzielona na funkcjonalne strefy.

Część dostępna dla użytkowników obejmuje: LaptopSpot – miejsce przeznaczone do korzystania z własnych laptopów, część z bibliotecznymi stanowiskami komputerowymi, gdzie za pośrednictwem strony internetowej biblioteki użytkownik może sprawdzić ile i które stanowiska są dostępne. Kolejną wyodrębnioną strefą są regały zawierające księgozbiór studencki w wolnym dostępie. Dla osób potrzebujących skupienia do pracy przeznaczona jest strefa ciszy, w której znajdują się wydzielone boksy i nie można używać laptopów (aby odgłosy z klawiatury nikogo nie rozpraszały). Biblioteka posiada też pokoje do pracy grupowej i prowadzenia wideokonferencji.

W strefach użytkownicy mogą nie tylko pracować w wybrany przez siebie sposób – w grupach czy samodzielnie przygotowywać się do zajęć, ale także spędzać czas poza zajęciami czy odpoczywać, do tego przeznaczone są miejsca wyposażone w kanapy i siedziska. Przestrzeń zajmowana przez poszczególne strefy, z wyjątkiem pokoi, nie dzielą fizyczne bariery, pomimo tego w bibliotece panuje cisza, o którą dbają też sami użytkownicy.

Centralnym punktem jest stanowisko bibliotekarza, gdzie realizowane są podstawowe usługi, związane z obsługą studenta. Obok znajduje się automat do pobierania numerków wyznaczających kolejność obsługi. Warto zaznaczyć, że w określonym czasie tylko jedna osoba pełni tam dyżur – odpowiedzialna jest ona za wypożyczenia, udzielanie informacji, porządkowanie. Po skończonym dyżurze wraca do swoich pozostałych obowiązków. Dyżury pełnione są przez wszystkich pracowników biblioteki.

W Kuopio znajdują się cztery urządzenia do samodzielnych wypożyczeń oraz wrzutnia. Widoczna jest automatyzacja wielu procesów oraz samoobsługa wśród użytkowników, pozwala to przeznaczyć czas pracowników na realizację innych zadań. Dodatkowe usługi, z których mogą korzystać zainteresowani, to możliwość wypożyczania książek na noc oraz odpłatna usługa zdalnej rezerwacji pozycji z księgozbioru studenckiego, polegająca na przeniesieniu wybranej książki przez bibliotekarza z regałów znajdujących się w wolnym dostępie na specjalnie wyznaczone miejsce, z którego użytkownik może ją odebrać.

Kolejna biblioteka, którą odwiedziliśmy, znajduje się na kampusie w Joensuu. Biblioteka zajmuje trzy kondygnacje, gdzie zgromadzono 350 tysięcy tytułów książek drukowanych i całość zasobu znajduje się w wolnym dostępie. Materiały biblioteka pozyskuje między innymi w ramach egzemplarza obowiązkowego. W Joensuu pierwsze i drugie piętro dostępne jest dla czytelników tylko w godzinach pracy bibliotekarzy. Pierwsze piętro obejmuje 10 działów tematycznych i mieści się tam

5 pokoi do pracy grupowej oraz pokój do przeprowadzania egzaminów i wideokonferencji. Kolejnych 7 działów i 7 dodatkowych pokoi do pracy grupowej znajduje się na drugim piętrze. W strefie niedostępnej dla czytelnika znajdują się pokoje pracy bibliotekarzy.

Na parterze biblioteki, w tzw. strefie głośnej, usytuowane są liczne stanowiska komputerowe i wypoczynkowe, zaś w tzw. strefie ciszy znajduje się czytelnia. Ciekawym rozwiązaniem są mobilne stanowiska bibliotekarzy, dające możliwość zamknięcia stanowisk poza godzinami ich pracy, pozostawiając kondygnację otwartą dla użytkowników całą dobę przez cały tydzień.

Podobne rozwiązanie zastosowano w bibliotece medycznej w Kuopio.

Innym rozwiązaniem technicznym zastosowanym w bibliotece w Joensuu jest wrzutnia automatycznie segregująca książki do odpowiednich działów.

W obu bibliotekach dużą uwagę przykładano do tworzenia sprzyjających warunków nie tylko do pracy, ale i odpoczynku, zarówno dla użytkowników jak i bibliotekarzy.

Z bibliotek uniwersyteckich w Finlandii mogą korzystać również mieszkańcy. Z biblioteki medycznej Szpitala Uniwersyteckiego w Kuopio korzystają, oprócz studentów i personelu, także pacjenci. Ciekawostką jest zastosowanie na jej terenie uprawy hydroponicznej, co pozwala na utrzymanie roślinności w bibliotece bez obawy o zagrożenie dla zdrowia pacjentów.

W trakcie wizyty spotkaliśmy się z pracownikami odpowiedzialnymi za szkolenia oraz obsługę użytkowników (studentów i naukowców) w bibliotece. W pracy z nimi nacisk kładziony jest przede wszystkim na kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy i docierania do informacji, tak aby świadomie potrafili korzystać z dostępnych zasobów i narzędzi. Od użytkowników biblioteki oczekuje się pracy własnej, a większość materiałów szkoleniowych przygotowana jest w języku angielskim i dostępna jest online. We współpracy z wydziałami prowadzony jest przez bibliotekę kurs dla doktorantów, którego moduły uwzględniają m.in. tworzenie planów zarządzania danymi badawczymi, publikowanie, zaawansowane wyszukiwanie informacji, czy otwarty dostęp do publikacji.

Finowie z natury są cisi, przykładają dużą wagę do ekologii w środowisku przyrodniczym oraz do ergonomii środowiska pracy. Chętnie dzielili się z nami informacjami o swojej pracy, w tym problemami z jakimi się stykają. Podobnie jak większość bibliotek akademickich starają się sprostać wyzwaniom związanym z obecnym kształtem komunikacji naukowej, narzędziami i sposobami dostępu do treści naukowych czy rosnącymi kosztami zasobów, chociaż mają zdecydowanie bardziej rozwinięte zaplecze. Aktywnie biorą udział w wypracowaniu rozwiązań dla nowych zadań, jakie powierzane są bibliotekom przez macierzyste uniwersytety, a efektem tego są ustalenia na poziomie krajowym.

Dla naszej trójki wyjazd był świetną okazją do innego spojrzenia na funkcjonowanie biblioteki, oferowane usługi oraz podział pracy wewnątrz instytucji. Wizyta była bardzo inspirująca, cieszylibyśmy się z zaadoptowania części fińskich rozwiązań w naszej bibliotece. Zachęcamy koleżanki i kolegów do korzystania z możliwości jakie oferuje program Erasmus + – naprawdę warto!

Maria Boćkowska, Agnieszka Szymczak, Monika Szarama
Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Młodzi naprawdę LUBią kulturę...

BARDZO MŁODA KULTURA

Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie wzięła udział w trzyletnim (2016-2018) programie edukacji kulturalnej województwa lubelskiego Młodzi LUBią Kulturę w ramach Bardzo Młodej Kultury Narodowego Centrum Kultury, którego organizatorem w województwie lubelskim jest Centrum Spotkania Kultur w Lublinie.

W ramach programu, 27 września 2017 roku rozpoczęliśmy realizację projektu „Akademia Kreatywnych Artystów”. Nawiązaliśmy współpracę z partnerami: Stowarzyszeniem Nasza Świątlica „Pomocna Dłoń”, Gminnym Centrum Kultury w Ziółkowie, Gimnazjum w Spiczynie oraz Szkołą Podstawową w Spiczynie. Celem głównym projektu było zainteresowanie uczniów szkół podstawowych sztuką i kulturą. Wykonanie tego zadania umożliwiło zetknięcie się z profesjonalnym teatrem, edukacją i praktyką teatralną, które stworzyły dzieciom szansę aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz indywidualnego rozwoju. Uzyskany grant pomógł w przeprowadzeniu zajęć z bajkoterapii, warsztatów teatralnych i plastycznych.

40 osobowa grupa dzieci, która wyraziła chęć uczestnictwa w warsztatach, pojechała do Teatru Lalki i Aktora im. H.Ch. Andersena na spektakl pt. „Baśń o zaklętym kaczorze”. 26 października odbyła się premiera spektaklu powstałego w trakcie zadania pt. „Pyza na łączyńskich drózkach”. To było wyjątkowe przedstawienie! Sala gimnastyczna Gimnazjum w Spiczynie pękała w szwach! Przybyło około czterystu gości: dzieci z opiekunami ze wszystkich szkół i przedszkoli z terenu gminy Spiczyn oraz przedszkolaki z Łuszczowa i Turki (z sąsiedniej gminy Wólka). Nie zabrakło przyjaciół, rodziców, dziadków i rodzeństwa aktorów. Pomimo tremy artyści spisali się znakomicie. Wszyscy uważnie oglądali spektakl. Rezultat był zachwycający! Starania aktorów, reżyserów oraz autorów

przepięknej dekoracji sali zostały docenione gromkimi brawami.

W 2018 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie ponownie starała się o uzyskanie środków finansowych na kontynuację działań. Udało się! Złożony projekt pt. „Tropiciele i Odkrywcy” uzyskał grant w ramach projektu „Młodzi LUBią Kulturę. Lubelska sieć edukacji kulturalnej”. Tym razem partnerami byli: Urząd Gminy w Spiczynie, Szkoła Podstawowa w Spiczynie, Gimnazjum w Spiczynie im. Jana Pawła II, Gminne Centrum Kultury w Ziółkowie, Stowarzyszenie Chorażew Zamku w Zawieprzycach Atanazego Miączyńskiego herbu Suchekomnaty.

W ramach tego zadania zorganizowano:

- jednodniową wycieczkę związaną z wielokulturowością regionu; 29.06.2018 roku zwiedziliśmy piekarnię w Ludwinie, cerkiew prawosławną i cmentarz w Dratowie, jezioro Dratowskie, Kościół Wniebowzięcia NMP w Puchaczowie, Dom Tradycji Ludowej w Starej Wsi, Podzamcze i synagogę w Łęcznej. Uczestnicy zapoznali się z historią i zabytkami kultury katolickiej, prawosławnej i żydowskiej oraz ze środowiskiem naturalnym zwiedzanych miejscowości.
- cztery wyprawy rowerowe; uczestnicy wypraw rowerowych odnajdywali różne tajemnicze, magiczne i zapomniane miejsca Gminy Spiczyn, wysłuchali też wspomnień seniorów z dawnych lat. Głównym zadaniem było zebranie materiałów i sporządzenie dokumentacji, którą wykorzystano do realizacji finałowego przedstawienia.
- warsztaty dziennikarskie przeprowadzone przez panią Monikę Januszek-Surdacką, kierowniczkę oddziału Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym. Odbyły się 4 spotkania podczas których uczestnicy zapoznali się z podstawowymi zasadami pracy dziennikarza.
- warsztaty teatralne, które przeprowadziła pani Antonina Gajos – nauczycielka języka polskiego. Uczestnicy brali udział w ćwiczeniach ruchowych, pamięciowych oraz z wyrażania emocji. Trenerka –

instruktorka była także reżyserem przedstawienia finałowego.

- 30.10.2018 roku miała miejsce premiera przedstawienia pt. „Pyza na łączyńskich drózkach” cz. II, według scenariusza p. Antoniny Gajos w wykonaniu uczniów ze szkoły podstawowej i gimnazjum w Spiczynie.

W przygotowanie przedsięwzięcia włożyliśmy wiele pracy i trudu, jednak efekt jaki osiągnęliśmy, widoczny podczas premier przedstawień, utwierdził nas w przekonaniu, że należy angażować się w rywalizację w konkurach grantowych. I choć nie zawsze się udaje, to nie można się poddawać, bo naprawdę warto!

Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie

Barwne projekty Barwnej

Barwna jest największą i najnowocześniejszą biblioteką dla dzieci i młodzieży w regionie. Została otwarta 12 kwietnia 2012 r. i od tego czasu umacnia swoją pozycję na kulturotwórczej mapie miasta Biała Podlaska i powiatu bialskiego. Bardzo bogata i atrakcyjna działalność, promująca czytelnictwo, budowana w oparciu o aktualny księgozbiór, bogate zbiory multimedialne i nowoczesne technologie – to cechy charakterystyczne tej wyjątkowej i pięknej placówki.

W 2018 roku pracownicy Barwnej chcąc sprostać oczekiwaniom użytkowników oraz realizować, a nawet wyznaczać nowoczesne trendy panujące w bibliotekarstwie dziecięco-młodzieżowym, napisali dwa projekty do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pierwszy z nich „Włącz czytanie!” uzyskał dotację w ramach programu „Promocja czytelnictwa”. Projekt „Barwni poszukiwacze przygód” zyskał aprobatę składu zespołu sterującego programem „Partnerstwo dla książki”.

„Włącz czytanie!”

To projekt czytelniczo-wychowawczy, realizowany podczas XVII Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom w dniach 2–10 czerwca 2018 r., którego celem było rozbudzenie potrzeby sięgania po książkę, wzmocnienie więzi rodzinnych oraz wsparcie rodziców w kształtowaniu nawyków czytelniczych u dzieci poprzez wprowadzenie elementu czytania w ramowy rozkład dnia. Celem wydarzeń była promocja czytelnictwa w wyjątkowy i innowacyjny sposób.

Wpisując się w obchody roku 2018, ustanowionego przez Sejm RP Rokiem Praw Kobiet, do udziału zaproszono znane mieszkanki Białej Podlaskiej, podkreślając w ten sposób ich rolę w społeczności lokalnej. Zorganizowano Barwny Ogródek Biblioteczny, którego celem była zachęta uczestników do odwiedzenia biblioteki i skorzystania z jej zasobów. Tym sposobem połączono czytanie z ruchem na świeżym powietrzu w pogodne wiosenne dni. Uroczystej inauguracji projektu dokonała pani Renata Stefaniuk – prezes Stowarzyszenia „Biała Pozytywka”. W kolejnych dniach wyzwanie podjęły: Sylwia Kalinowska – malarka, Anna Chwałek – założycielka i prezes Stowarzyszenia Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i dzieciom o pokrewnych zaburzeniach „Wspólny świat”, Barbara Chwesiuk – właścicielka firmy „Bialcon” i marki „Rabarbar”, Patrycja Rytel – poetka z Podlaskiego Klubu Literackiego „Maksyma” i Beata Makaruk – prezes i założycielka Stowarzyszenia „Dbamy o mamy”. Akcja ta skierowana była do najmłodszych dzieci uczęszczających do żłobków, przedszkoli, uczestników Tęczowego Klubu Malucha oraz wszystkich chętnych. W tym czasie Park Radziwiłłowski, na terenie którego biblioteka Barwna się znajduje, wypełnił się kolorami, niesamowitymi historiami książkowymi i radością odwiedzających go dzieci. W czasie tych spotkań zorganizowano pokaz baniek mydlanych, dzieci

korzystały z ogrodowego domku, klocków gigantów i innych zabawek, mogły usiąść na specjalnie uszytych wodoodpornych siedziskach. Barwny Ogródek Biblioteczny cieszył się ogromnym powodzeniem a frekwencja była wyższa niż zakładali organizatorzy.

Podczas spotkania z Elżbietą Olszewską, które odbyło się 5 czerwca, uczestnicy dowiedzieli się dlaczego warto czytać dziecku codziennie od urodzenia. W prelekcji „Mądre wychowanie” wzięli udział rodzice, nauczyciele i bibliotekarze. Członkini Zarządu i Dyrektor Programowy Fundacji „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom” podkreśliła, że czytanie to najskuteczniejszy i najtańszy sposób na dobre wychowanie, że jest bardzo ważnym elementem prawidłowego rozwoju emocjonalnego i językowego dziecka.

W ramach realizacji projektu odbyły się również zajęcia czytelnicze w dwóch żłobkach, mające na celu wzbudzić w maluchach zainteresowanie książkami czy kształtowanie pierwszych nawyków czytelniczych. Bibliotekarze przygotowali w tym celu specjalne scenariusze zajęć. Ponadto przeprowadzono dodatkowe zajęcia z dwoma grupami przedszkolnymi z Drelowa.

Po raz pierwszy w regionie zorganizowano konkurs na nagranie audiobooka pt. „Mój pierwszy audiobook”. Konkurs o zasięgu powiatowym skierowany był do rodziców i opiekunów, pragnących pobudzać dziecięcą wyobraźnię i kreatywność. Jego celem, poza promocją literatury dziecięcej było nabywanie umiejętności posługiwania się nowoczesną technologią oraz zaktywizowanie rodziców. Konkurs polegał na nagraniu fragmentu głośno czytanego tekstu w języku polskim, a wszelkie szczegóły zawarto w regulaminie. Uczestnicy wykorzystywali swoje teksty lub takie, do których wygasły prawa autorskie. Nagrania były dostarczane do organizatora drogą mailową. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło podczas spotkania autorskiego z

Edytą Jungowską, które było punktem kulminacyjnym projektu. Laureaci otrzymali dyplomy oraz nagrody rzeczowe – pakiet audiobooków, pozostali otrzymali podziękowania za udział.

Jak już wspomniano, najważniejszym wydarzeniem w czasie trwania projektu, było spotkanie autorskie z gwiazdą teatru i telewizji Edyta Jungowską, zorganizowane pod hasłem „Dlaczego Pippi nosiła zawsze za duże buty?”. Użytkownicy Barwnej otrzymywali bezpłatne wejściówki, umożliwiające udział w tym spotkaniu. Pani Jungowska zabrała wszystkich chętnych – dzieci i rodziców – w niezwykły świat książek Astrid Lindgren. Uczestnicy spotkali się z Lottą z ulicy Awanturników, Emilem ze Smalandii i rudowłosą Pippi, poznając tajemnicę jej za dużych butów. Podczas spotkania można było wysłuchać na żywo profesjonalnej interpretacji fragmentu książki. Aktorka udzieliła kilku rad na temat nagrywania audiobooków i opowiedziała, jak wygląda praca w teatrze. Na zakończenie każdy mógł sobie zrobić zdjęcie z gwiazdą, otrzymać autograf na zakupionych książkach i audiobookach.

Dzięki realizacji projektu odnotowano większą liczbę wypożyczeń literatury dla najmłodszych, oraz wzrost wypożyczeń audiobooków. We wszystkich wydarzeniach wzięło udział 568 osób. Bibliotekarze cieszą się, również z tego, że z wielu zakupionych materiałów w celu realizacji projektu korzystają do dziś.

„Barwni poszukiwacze przygód”

Projekt był realizowany w dniach 10–15 września 2018 r. Różnorodne działania były skoncentrowane wokół wartościowej literatury przygodowej. Beneficjentom zaproponowano przeżycie prawdziwej przygody i możliwość doświadczenia czegoś nowego. „Przygoda” to uniwersalny temat, atrakcyjny dla różnych grup wiekowych, niezależnie od płci. Wartości i zalety czytania, szczególnie literatury przygodowej, zastosowano w

proponowanych działaniach, których nazwy zostały zainspirowane tytułami książek Agnieszki Stelmasyk.

Mocnym otwarciem było spotkanie z iluzjonistą Konradem Modzelewskim pt. „Magiczna przygoda”, na które przybyło ponad 200 osób. Na imprezę zostały zaproszone także władze miasta Biała Podlaska. Przed pokazem goście obejrzeni specjalnie przygotowaną prezentację multimedialną, reklamującą wszystkie kolejne wydarzenia. Duża dawka humoru i świetnej zabawy wprowadziła wszystkich w dobry nastrój. Pan Modzelewski do wielu trików potrzebował asystentów i angażował publiczność. Została stworzona magiczno-iluzjonistyczna dekoracja sali, aby stworzyć wyjątkowy nastrój w czasie pokazu i wszystkich wydarzeń realizowanych podczas projektu.

Do udziału w multimedialnej grze terenowej „Zaginiony klucz”, została zaproszona młodzież powyżej 10 roku życia. Poszczególne stacje przystankowe zostały rozmieszczone w Parku Radziwiłłowskim. Rozegrano cztery gry – trzy dla grup zorganizowanych i jedną na zapisy dla chętnych mieszkańców w godzinach popołudniowych. Każdorazowo zostało utworzonych pięć lub sześć drużyn. Przed rozpoczęciem gry osoba prowadząca wyjaśniała zasady, udzielała instrukcji, aby gra przebiegała sprawnie i bezpiecznie. W czasie gry popołudniowej do każdej drużyny był przydzielony harcerz, który pomagał uczestnikom. Wydarzenie okazało się sukcesem również dzięki zaangażowaniu partnerów: młodzieży z 22. Drużyny Harcerskiej „Hermes” z Białej Podlaskiej i Ewy Czyżewskiej oraz młodzieży z Koła Plastycznego „Kreska” z BCK, działającej pod kierunkiem Renaty Sobczak. W grze wzięły również udział dzieci i młodzież z białskich świetlic środowiskowych „Dziupla” i „Promień”. Dzięki pozyskaniu funduszy z MKiDN udało się zakupić dziewięć tabletów, na których zostały zainstalowane mapy wyznaczające kolejne punkty trasy oraz aplikacje pomocne przy odszyfrowywaniu kolejnych poleceń. Uczestnicy musieli wykazać się inteligencją, sprytem, umiejętnością współpracy w grupie, a nawet talentem plastycznym i celnością w strzelaniu z łuku. Wypełnienie wszystkich zadań gwarantowało dotarcie do celu i odnalezienie zaginionego klucza, który otwierał skarb. Z odnalezionego w zielonym labiryncie kufra wszyscy pochycili odbłaskowe smycze z logo Barwnej oraz słodycze.

Darmowe wejściówki na spotkanie autorskie z podróżnikiem i blogerem Szymonem Radzimierskim pt. „Dziennik podróżnika” były rozdawane na dwa tygodnie przed imprezą. Otrzymywali je czytelnicy odwiedzający Barwną, którzy wypożyczyli co najmniej dwie książki. Simon (jak sam o sobie mówi) wprowadził wszystkich przybyłych w świat egzotycznych zwierząt i niezapomnianych przygód. Wyświetlił i omówił prezentację multimedialną, która obrazowała jego dalekie podróże, ze szczególnym uwzględnieniem Etiopii. Uczestnicy obejrzeni pamiątki z różnych podróży i przedmioty użytku codziennego z tego kraju. Po spotkaniu można było zdobyć autograf, otrzymać zestaw naklejek i zakładek książkowych.

Zorganizowano dwa spotkania autorskie z Przemysławem Wechterowiczem. W sumie wzięło w nich udział 115 osób, głównie uczniowie z pobliskich szkół. Pisarz zaprezentował swoją twórczość, czytał fragmenty książek, angażował uczestników do wykonywania oryginalnych zadań. Autor dał się poznać jako człowiek obdarzony nietuzinkowym poczuciem humoru. Było ekscytująco, bardzo zabawnie i bibliotekarze z Barwnej podkreślają, że było to autentycznie niezapomniane spotkanie.

W sobotę 22 września Czytelnia biblioteki Barwnej stała się pokojem pełnym zagadek ze specjalnie przygotowaną scenografią oraz nastrojowym oświetleniem. Odważni czytelnicy mieli za zadanie rozwiązać szereg zadań, odnaleźć klucz do drzwi i wydostać się z pomieszczenia. Klucz znajdował się w sejfie, który można było otworzyć po wpisaniu 8-cyfrowego kodu. Kolejne cyfry kodu uczestnicy odnajdywali podążając za wskazówkami oznaczonymi kolejnymi literami alfabetu. Każda z pięciu grup otrzymała jedno koło ratunkowe, czyli odpowiedź bibliotekarza, którą można było wykorzystać w trudnym momencie. Na wydostanie się z Czytelni było 30 minut. Uczestników wpuszczano do „Komnaty szeptów” w godz. 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, a listy zapisów były prowadzone na kilka dni przed spotkaniem. Tematycznie escape room nawiązywał do białskich Radziwiłłów. Przykładowe zadania, z którymi zmierzali się poszukiwacze przygód: odsłuchanie fragmentu audiobooka *Komnata szeptów* A. Stelmasyk, rozwiązanie na tablecie zagadki „Wisielec” utworzonej na platformie Learning Apps, odszukanie przy pomocy lup wskazówki zawartej na portrecie jednego z Radziwiłłów, odkrycie za pomocą lampy UV informacji zapisanych pisakiem

fluorescencyjnym. W pokoju pojawiły się też zmyłki, czyli informacje i zadania, które miały urozmaicić grę oraz zdezorientować graczy oraz zmusić ich do większego wysiłku. Do zmyłek należały drewniane pudełka i kuferki, tablety z nagraniem szumów, szeptów i ankiety ulicznej.

Bibliotekarze opracowali kilka scenariuszy zajęć, w których wzięły udział przedszkolaki i uczniowie ze szkół podstawowych. Opracowano przygodowe quizy multimedialne, które dzieci i młodzież chętnie rozwiązywali, korzystając z zakupionych tabletów. Dodatkowo młodzież na spotkaniu Dyskusyjny Klub Książki „Księgołap” dyskutowała o literaturze przygodowej. Na zakończenie zajęć czytelnicy korzystali z sześciu stanowisk „Skradzionej kolekcji”.

Barwna na czas trwania projektu zamieniła się w przygodową krainę. Celem i rozwiązaniem przygotowanych quizów i zagadek, również multimedialnych, były tytuły książek przygodowych. Osoby biorące udział w zadaniu, czyli użytkownicy Barwnej, otrzymywali odbłaskowe smycze. „Skradzona kolekcja” to ponadto stanowisko promujące książkę zaproszonego gościa Konrada Modzelewskiego „Czaruj z dzieckiem. 30 magicznych sztuczek dla młodych czarodziejów”, stanowisko z lampą UV do odczytywania zaszyfrowanych wiadomości i zagadek, stanowisko z zestawem do tworzenia odcisków palców „Zostań detektywem”. Dużym powodzeniem cieszyło się stanowisko globtroterskie, na którym z wykorzystaniem dużego globusa i książek Szymona Radzimińskiego i innych książek podróżniczych, uczestnicy odnajdywali opisywane w nich kraje.

W połowie sierpnia ogłoszono regulamin regionalnego konkursu plastycznego „Przygoda z bohaterem książkowym”. Uczestnicy mieli za zadanie przedstawić bohatera książkowego, który wywarł na nich duże wrażenie. Równocześnie trzeba było zobrazować siebie, razem z tym bohaterem w czasie przeżywania wspólnej

przygody. Namalowana historia zależała tylko od wyobraźni autora pracy. Należało sięgnąć po książkę, aby wybrać bohatera i poznać jego przygody. W konkursie wzięli udział wszyscy chętni w wieku od 5 do 15 lat, przedszkolaki, uczniowie klas I–III, IV–VI i gimnazjum. Jury oceniło 123 prace, przyznano nagrody i wyróżnienia w trzech kategoriach wiekowych. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 25 września i wzięli w nim udział laureaci, rodzice, nauczyciele. Spotkanie rozpoczęło się prezentacją multimedialną na temat historii sztuki. Następnie zostały przeprowadzone warsztaty na temat sztuki z wykorzystaniem tabletów. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali pamiątkowe dyplomy, a pokonkursową wystawę prac można było oglądać do 22 października. Skany prac laureatów zostały umieszczone w Internecie. Organizatorzy konkursu mają nadzieję, że uda się przeprowadzić kolejną jego edycję.

Monika Nowak, Emilia Tranda-Andrusiuk
Miejska Biblioteka Publiczna Barwna Multimedialna
Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży

Mocny wątek historyczny z dawką fantastyki

Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej w 2018 roku zorganizowała po raz kolejny Bialski Festiwal Okołoliteracki. Gościliśmy do tej pory między innymi Wiesława Myślińskiego, Andrzeja Stasiuka, Wojciecha Kuczoka, Olę Tokarczuk, Małgorzatę Szejnert. Jubileuszową, dziesiątą odsłonę festiwalu, udało się zaaranżować z wielkim rozmachem, dzięki dofinansowaniu projektu ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w kwocie 10 000 złotych.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Hasłem edycji uczyniliśmy cytaty z wywiadu z Andrzejem Pilipiukiem „Mocny wątek historyczny z dawką fantastyki”, a bohaterem – niezwykle popularną obecnie – literaturę fantastyczną i jej czołowego przedstawiciela Andrzeja Pilipiuka.

Fantastyczna Noc w Bibliotece była pierwszym elementem składowym X Białskiego Festiwalu Okołoliterackiego. Zaproszeni goście Paweł Majka – czołowy pisarz polskiej literatury science fiction oraz Marcin Kułakowski – pochodzący z Białej Podlaskiej rysownik komiksów i ilustrator opowiadań, m.in. w „Nowej Fantastyce”, byli prowadzącymi warsztaty z tworzenia komiksów. Udzielili oni uczestnikom spotkania cennych wskazówek. Przekonywali, że zarówno pierwsze próby pisarskie, jak i pierwsze rysunki, nie powinny trafiać na dno szuflady, „bo same z niej nie wyjdą”, że należy wykazać się odwagą i nie mieć oporów przed zaprezentowaniem swoich dzieł oraz konstruktywnie podchodzić do uwag krytycznych. Bardzo istotne jest branie udziału w przeróżnych konkursach, gdyż oceniają nasze prace profesjonalści, których uwagi mogą pomóc w dalszym rozwoju twórczym.

Przerwa przed warsztatami była okazją do zdobycia autografu na specjalnie na tę okoliczność przygotowanym przez Marcina Kułakowskiego dyplomie, przedstawiającym swobodną interpretację herbu naszego miasta. Możliwość zakupu książki i zdobycia autografu autora zawsze cieszy się dużym zainteresowaniem wśród uczestników, tak też było w czasie Fantastycznej Nocy w Bibliotece. Przerwa umożliwiła rozmowę mniej oficjalną z zaproszonymi gośćmi, dała też szansę podzielenia się swoimi przemyśleniami i pomysłami.

Trwające niespełna trzy godziny warsztaty były pełne celnych wskazówek: jak dobrze opowiedzieć historię; co jest najważniejsze w treści; jakie znaczenie ma puenta powieści; czy należy wiernie trzymać się raz nakreślonej postaci; czy też w trakcie opowieści bohater może ewaluować? Na te i inne pytania, inspirując słuchaczy, chętnie i

wyczerpująco odpowiadali prelegenci. Przyszli twórcy komiksów aktywnie uczestniczyli w warsztatach, które przygotowywały do udziału w ogłoszonym przez Miejską Bibliotekę Publiczną konkursie na komiks „100 lat temu w Białej”. Usłyszeliśmy i zobaczyliśmy kilka fantastycznych wersji związanych z odzyskaniem przez Polskę niepodległości. Na naszych oczach powstał przykładowy panel komiksowy, opowiadający historię cyborga, który ratuje zamkową wieżę przed zburzeniem i zaborcami. A może bohaterem komiksowym uczynić *femme fatale*, która używa niecznych środków w dobrych celach i tym sposobem rozprawia się z zaborcą? Nieszablonowe pomysły, które pod wpływem chwili i warsztatów rodziły się w głowach uczestników Fantastycznej Nocy w Bibliotece rozbudziły naszą ciekawość...

Kolejnym komponentem festiwalu były wykłady tematycznie związane z literaturą fantastyczną i fantastyką w kulturze. Miejska Biblioteka Publiczna w nietuzinkowy sposób rozpoczęła wakacje, organizując 30 czerwca 2018 roku wieczór pt. „Fantastyczny początek wakacji”. Pierwszym prelegentem był Paweł Iwaniuk, który przygotował bardzo interesujący wykład pt. „Fantastyka w kulturze” i przedstawił, licznie przybyłym, ujęcie historyczne motywów fantastycznych pojawiających się w literaturze i sztuce. Dużo dowiedzieliśmy się o filmach z elementami fantastyki, poznaliśmy tajemnicę popularności tego nurtu w różnych dziedzinach literatury i sztuki.

Anna Salwin drugim wykładem pt. „Kiedy to sztuka, a kiedy niezła sztuka. Portretowanie kobiet w utworach fantastycznych i malarstwie” porwała nas w świat sztuki nowoczesnej. W przepiękny sposób przedstawiła portretowanie kobiet, głównie, w malarstwie i grach video, zwracając przy tym uwagę na traktowanie często ciała kobiecego, jako chwytu marketingowego i epatowanie w tym celu niepotrzebną nagością. Na prośbę zgromadzonych Anna Salwin omówiła swoje prace zaprezentowane na wystawie mieszczącej się w holu MBP. Poznaliśmy techniki tworzenia dzieł oraz interesujące i czasami zabawne okoliczności i ich powstawania.

Mariusz Kiesiński ostatnim wykładem „Mity i przesady dawnego Podlasia” przeniósł nas w świat szeptuch, uroków, czarów. Dowiedzieliśmy się, że Podlasie jest pełne mitów i przesądów w niektórych miejscach regionu funkcjonujących do dziś. Po prelekcji rozgorzała dyskusja, ponieważ wielu zgromadzonych na sali gości zetknęło się z omawianym zagadnieniem osobiście.

Wakacje to przede wszystkim zabawa, odpoczynek, integracja z przyjaciółmi. Miejska Biblioteka zapewniła pilnym słuchaczom wykładów wesołą zabawę

w kalambury, która polegała na „wyrysowaniu” wylosowanych haseł z zakresu fantastyki, na specjalnie do tego celu zakupionej tablicy. Dodatkowym, wakacyjnym akcentem dla wytrwałych odbiorców wieczornej imprezy, była aromatyczna pizza, zaserwowana w ramach poczęstunku.

Finał X Białskiego Festiwalu Około-literackiego, z godnie z hasłem przewodnim, był rzeczywiście mocny. A to za sprawą gościa honorowego. Na jubileuszową edycję festiwalu Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej zaprosiła Andrzeja Pilipiuka, pisarza o wyjątkowej osobowości, najpoczytniejszego polskiego autora literatury fantastycznej. Jego miłośnicy po brzegi wypełnili niemałą salę, w której w poniedziałkowy wieczór, 24 września, miało miejsce to wydarzenie.

Wieczór rozpoczął się wykładem Grzegorza Czapskiego, redaktora naczelnego magazynu „Biały Kruk”, który wyjaśnił skąd czerpać inspiracje i jak w swojej twórczości wykorzystać wątki historyczne i regionalne, gdzie szukać odpowiednich materiałów, nie pomijając oczywiście zasobów bibliotecznych. Po tym wstępie publiczność poznała wreszcie długo oczekiwanego gościa. Andrzej Pilipiuk opowiadał niezwykle barwnie i zajmująco. Uczestnicy spotkania wysłuchali relacji o początkach jego twórczości, o genezie niektórych powieści, o postaciach, które żyją na kartach jego książek. Okazuje się, że większość bohaterów, posiada cechy nie jednej lecz kilku żyjących osób. Oczywiście nie zabrakło rozmowy i pytań dotyczących Jakuba Wędrowycza, przerażającego wiekowego ochlapusa, wiejskiego egzorcyisty, bimbrownika i kłusownika, porażającego otoczenie wyglądem, zapachem i kulturą osobistą – a raczej jej brakiem... Bohatera ośmiu tomów przygód, którego podobizna, przez ponad miesiąc, z balkonu biblioteki, zapraszała mieszkańców miasta na festiwal. Czytelnicy równie chętnie zadawali pisarzowi pytania na interesujące ich tematy.

Po tej interesującej rozmowie nagrody odebrali laureaci konkursu na komiks „100 lat temu w Białej” dyrektor MBP, wręczył nagrodę Natanielowi Sala, zdobywcy drugiego miejsca. Autor najlepszego komiksu, Radosław Zubkowicz, odebrał nagrodę z rąk Andrzeja Pilipiuka. Podczas wieczoru autorskiego można było nabyć książki pisarza, zaś po spotkaniu ustawiała się do niego niesamowicie długa kolejka po autografy. Jubileuszowa edycja festiwalu na długo pozostanie w pamięci mieszkańców Białej Podlaskiej i okolic.

Małgorzata Flis
MBP w Białej Podlaskiej

Złoty wiek to Trzeci Wiek

Uniwersytet w Opolu

Opolską filię Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku (LUTW), działającego od 1985 r., a od 1991 r. objętego patronatem Rektorów Lubelskich Szkół Wyższych (UMCS, KUL, UM, UP, PL), założono w 2008 r. Inicjatorką oraz dobrym duchem działań związanych z trudnymi początkami opolskiego uniwersytetu, jest Halina Złotucha. Wsparcia udzieliły jej Małgorzata Stanowska, dyrektor LUTW oraz Krystyna Mroczek – opiekun nad placówkami filialnymi w województwie lubelskim. Pomysł ten spotkał się również z życzliwym nastawieniem ówczesnego burmistrza Opola Lubelskiego Dariusza Wróbla.

Dobry duch

Halina Złotucha jest osobą znaną w Opolu Lubelskim, szczególnie w środowisku bibliotekarskim, ale także na wielu płaszczyznach działalności społecznej. W swoim życiu zawodowym pełniła szereg funkcji. Pracowała na stanowisku instruktora i dyrektora Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Opolu Lubelskim. W Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie była odpowiedzialna za prowadzenie Oddziału w Opolu Lubelskim, sprawując nadzór merytoryczny nad siecią bibliotek publicznych w powiecie. Była sekretarzem i kierownikiem Towarzystwa Przyjaciół Wiedzy Powszechnej, prezesem Towarzystwa Przyjaciół Miasta Opola Lubelskiego, założycielką Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego oraz członkiem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Poczesne miejsce w jej działalności zajmuje także tematyka regionalna. To ona jest założycielką miesięcznika „Opolanin”, ponadto sprawowała funkcję redaktora naczelnego „Regionalisty Opolskiego”. Halina Złotucha to kobieta wielu talentów, z zapałem i rozmachem skupiająca ludzi pełnych pasji oraz uśmiechu.

Halina Złotucha

Z okazji jubileuszu

Opolski Uniwersytet Trzeciego Wieku działa ponad dekadę, jesienią 2018 r. świętował swoje 10-lecie. W trakcie tego okresu przeszedł liczne zmiany, borykał się z wieloma trudnościami. Z powodu braku własnej siedziby, początkowo zajęcia realizowane były w Zespole Szkół nr 2 w Opolu Lubelskim. Inauguracja roku akademickiego, z rozdaniem indeksów, odbywa się w gościnnych progach nowego obiektu – Opolskiego Centrum Kultury. Miejscem spotkań była też Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna oraz Muzeum Multimedialne.

Wysiłkiem aktywnego grona sympatyków uniwersytetu, w 2017 r. pozyskano lokal przy głównej ulicy w centrum miasta, w strefie rewitalizacji Opola, tuż obok biblioteki. Wybór tego miejsca nie jest przypadkowy. Przed laty kamienica należała bowiem do rodziny Kleniewskich, dawnych właścicieli ziemskich. Maria Kleniewska (1862–1947) była jedną z aktywniejszych polskich działaczek społecznych przełomu wieków, kobietą światłą, wykształconą, prowadziła też herbaciarnię, w której można było poczytać prasę.

„Złoty Zakątek”

Przekazany lokal był bardzo zniszczony, wymagał gruntownego remontu. Kierownictwo Uniwersytetu aplikowało do budżetu partycypacyjnego. Dwukrotnie udało się także pozyskać głosy mieszkańców Opola, popierające projekt remontu nowej siedziby. Wyasygnowana kwota 60 tys. zł z budżetu obywatelskiego i pomoc władz samorządowych miasta zmieniła oblicze budynku. Dzisiaj, naznaczony historią i tradycją, pod szyldem „Złoty Zakątek”, funkcjonuje jako klub integrujący seniorów i znowu tętni życiem. Obecnie zajmuje trzy pomieszczenia o powierzchni 59 m², docelowo ma mieć prawie 100 m². Dysponuje kawiarnią, podjazdem dla osób niepełnosprawnych i zachęca przyjazną atmosferą. W nowej części kierownictwo uczelni planuje wyposażyć w sprzęt do rehabilitacji, tak potrzebny w codziennej dbałości o kondycję fizyczną absolwentów.

Zajęcia uniwersytetu odbywają się tu przez cały tydzień. Studenci mają do wyboru wiele kierunków: lektoraty języków obcych, zajęcia artystyczne, promocję zdrowia, zajęcia komputerowe, związane ze sztuką i regionalizmem. W ofercie uczelni są także wycieczki krajoznawcze po kraju i za granicę. W ostatnim czasie otwarto też „Kawiarenkę Literacką”.

W roku akademickim 2018/2019 lista zarejestrowanych uczestników liczy 128 studentów, większość stanowią kobiety, na zajęcia uczęszcza 17 małżeństw. Około 40 osób przebywa na urloпах zdrowotnych i dziekańskich.

W ramach działalności uniwersytetu organizowane są wykłady czy spotkania z ciekawymi ludźmi, kąć porad prawnych. Dużym powodzeniem cieszą się spotkania integracyjne z okazji Wigilii czy Świąt Wielkanocnych.

Szerokie horyzonty

Halina Złotocha, ze swoim zaangażowaniem i pokładami nieskończonej wręcz energii, wychodzi wciąż z nowymi pomysłami i planami. Nie boi się też nowych wyzwań, dlatego wraz z Jadwigą Adamczyk reprezentuje okręg opolski w Obywatelskim Parlamencie Seniorów w Warszawie. Jest to przedstawicielstwo osób starszych, reprezentujące interesy 9 milionów seniorów w Polsce. Utworzenie OPS było wypełnieniem rekomendacji Parlamentu Europejskiego, która zaleca powołanie w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej

Parlamentu Seniorów, mającego wpływ na politykę państwa wobec osób starszych.

Uczestnictwo w tym ogólnym projekcie i pozyskane w nim doświadczenie przekłada się na politykę senioralną Opola Lubelskiego, która zajmuje ważne miejsce w strategii rozwoju miasta. Osoby starsze, po zakończeniu pracy zawodowej, mogą wykorzystać doskonałe warunki do aktywności intelektualnej i fizycznej. Czują się przydatni, dzieląc się z młodym pokoleniem wiedzą i umiejętnościami. Studenci Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku Filii w Opolu Lubelskim to osoby młode duchem, zaangażowane w życie miasta i regionu ziemi opolskiej, którym przyświeca idea budowania dobra wspólnego, a adres ul. Stary Rynek 44 w Opolu Lubelskim – to adres, integracji, współpracy, edukacji, spotkań.

Małgorzata Pieczykolan
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

Pracowity rok w Oddziale dla Dzieci WBP w Lublinie

Rok 2018 w Oddziale dla Dzieci Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie upłynął szybko i bardzo intensywnie. Przyczyniły się do tego dwa ważne jubileusze – 100-lecie odzyskania niepodległości przez Polskę oraz 100-lecie Związku Harcerstwa Polskiego, które Biblioteka świętowała wyjątkowo aktywnie. Oprócz tego zaplanowano także inne imprezy okolicznościowe i tematyczne.

Realizację programu zajęć przewidzianych na 2018 rok rozpoczęły warsztaty poświęcone sile i wartości przyjaźni. Stworzona z włóczki „sieć przyjaźni” pozwoliła dzieciom poznać wartość i moc dobrych słów. Dzieci rzucały kłębek włóczki mówiąc coś miłego osobie, do której wędrował kłębek. Wszyscy

trzymali nitkę i tak powstała sieć, w którą włączona była każda osoba z grupy. Wykonane na koniec spotkania, parasolki przyjaźni złożone razem na ogromnym kartonie trzymanym przez dorosłych nad głowami dzieci, stworzyły kolorową „ochronę przyjaźni”.

Następnym przystankiem były Chiny. Warsztat „Walka smoków, czyli co Ty wiesz o Chinach” powstał w związku z wystawą „Trójbarwnie szkliona ceramika z czasów dynastii Tang”, która gościła w naszej Bibliotece. Po wysłuchaniu bajki, którą starsze dzieci czytały samodzielnie, uczestnicy wykonywali kolorowe chińskie latawce. Nie zabrakło ćwiczeń tai-chi, łapania papierowych kulek za pomocą pałeczek oraz nauki chińskiego powitania.

Wiosna, to spotkania ze „Zwierzętami z kalendarza”. Dzieci miały okazję, by opowiedzieć o swoich zwierzątkach, posiadanych lub wymarzonych oraz o opiece nad nimi. Dowiedziały się, dlaczego zwierzęta są nam potrzebne, a dlaczego my – zwierzętom. Poznały podstawowe prawa zwierząt. Na specjalnym kalendarzu pojawiły się zwierzęta, które miały swoje święto w danym miesiącu. Nie było to łatwe, bo najpierw trzeba było rozwiązać zagadkę dotyczącą danego zwierzęcia.. Podsumowaniem spotkania było złączenie prac – każde dziecko miało wykleić z kolorowych ścinków jedno zwierzę z naszego kalendarza w „Księgę zwierząt z kalendarza”. W ten sposób dzieci zostały autorami książki.

Z myślą o starszakach (klasy IV–VI SP) przygotowaliśmy warsztat „Bajki i baśnie. Rozgrzyź to!”. Temat zrealizowaliśmy na specjalną prośbę nauczycieli. Głównym celem była pomoc uczniom w zrozumieniu różnicy między tymi gatunkami literackimi, zapoznanie z głównymi twórcami.

Całość nastawiona była na pracę własną – uczniowie czytali wybraną baśń lub jej fragment, a następnie według określonych punktów przedstawiali plan wydarzeń i główne wątki. Staraliśmy się dotrzeć do wersji jak najbardziej zbliżonych do oryginału. Podsumowaniem spotkania była uwielbiana przez uczniów gra na platformie kahoot.it.

Maluchy natomiast poznawały zbuntowane literki. Dzięki wierszowi Doroty Wierzbickiej „W Abecadłowie, czyli bunt literek” dzieci mogły przekonać się, jak ważne są litery, gdyż z każdą „wyjeżdżającą” z Abecadłowa literką, coś znikało. Z planszy na prezentacji również, co było największym zaskoczeniem. Na ekranie bowiem zwykle coś się pojawia, a tu niespodzianka – zostaje pusty ekran. Dodatkowo, każde dziecko dostało zawieszkę z literą (samogłoską lub spółgłoską) i też musiało „wyjechać” (przejść za wyznaczoną linię). Później tworzyliśmy żywe sylaby i pojedyncze słowa. A na koniec – sensoryczny alfabet. Każde dziecko miało do wyklejenia kontur litery. Używane były elementy o rozmaitych strukturach: cekiny, kasza, płatki owsiane, suche listki, plastelina itp.

Wakacje upłynęły nam pod znakiem Indian i skarpet. Na pierwszy ogień – „Indianie – buszujący w bibliotece”. Dzięki sprzyjającej pogodzie, zajęcia odbywały się w ogrodzie Biblioteki. Było nadawanie indiańskich imion, tworzenie pióropuszy, budowanie tipi oraz indiańska legenda. Nie zabrakło gier sprawnościowych i nauki piosenki z gestykulacją oraz „łamanie języka”. „Miczitanka” była bezsprzecznym hitem wakacji.

Zagadkę zaginionych skarpetek rozwiązywaliśmy z książką Justyny Bendarek „Niesamowite przygody dziecięciu skarpetek (...)”. Czytanie, rozmowa i

snucie domysłów o kolejnych o przygodach bohaterów były niezwykle inspirujące. Ponadto uczestnicy przedstawiali swoje plany wakacyjne, poznali też podstawowe zasady bezpieczeństwa podczas podróży i wypoczynku. Do wykonania był wakacyjny lapbook – do wyboru – dzieci miały stworzyć swoją skarpetkę i opisać nowe przygody, albo napisać własną wakacyjną historię.

Spotkanie z Mikołajem Kopernikiem rozpoczęło jesienny sezon w Oddziale dla Dzieci. Warsztat „O obrotach... – astronomiczne i ekonomiczne odkrycia superbohatera z Torunia” powstał we współpracy z Oddziałem Okręgowym NBP w Lublinie. Badaliśmy ruch obrotowy poprzez obserwację wprawionego w ruch pojemnika zawieszono na konstrukcji z kijków bambusowych. Z pojemnika kapłała mikstura, która na kartonie tworzyła pierścienie eliptyczne. Rozmawialiśmy też o gwiazdach i planetach. Poznaliśmy Kopernika jako człowieka renesansu i wielu „zawodów”, obdarzonego różnymi talentami i umiejętnościami. Szukaliśmy też odpowiedzi na pytanie – co młody Mikołaj miał w tornistrze?

W nawiązaniu do kolejnej wystawy organizowanej przez WBP oraz Muzeum Harcerstwa w Warszawie

oraz Chorągiew Lubelską ZHP – „Niepodległość harcerstwem znaczone”, powstał warsztat „Harcerze. W 100-lecie odzyskania niepodległości”. Dzieci poznały idee harcerskie, sprawności, jakie zdobywają harcerze oraz historię ruchu harcerskiego. Miały okazję zobaczyć mundurek zucha, odznaki instruktorskie oraz elementy ekwipunku (plecak, worek, chlebak, sztormiak). Poznały też fragment historii Polski z okresu niewoli z uwzględnieniem roli harcerzy w odzyskaniu niepodległości. Starsi uczniowie mieli do odszyfrowania wiadomość oraz grali w kahoot!, a młodszy wykonywali niepodległościowe rozety.

Grudzień upłynął pod znakiem koloru białego. Ponieważ nie było go za wiele za oknem, szukaliśmy go wśród roślin, zwierząt i bajkowych postaci. Dzieci odnajdywały białe pojazdy, ubrania, a nawet żywność i zawody związane z tym kolorem. Historia „Zabawnego ptaszka” była pretekstem do rozmowy o empatii i rozumienia odmienności innych osób. Na zakończenie warsztatu dzieci wykonywały niezwykły kolaż. Każdy uczestnik dostał kartkę z nieokreślonym kształtem i zadanie – jak najbardziej kolorowo ozdobić to, co jest poza kształtem. Miały do dyspozycji piórka, kawałki włóczki i bibuły, kolorowe papiery, kredki itp. Po podpisaniu pracy, prowadzący odklejał kontur, dorysował dziobek, oczko i nóżki. W ten sposób z białej kartki wyłaniał się biały ptaszek z czytanej wcześniej książki. Z tych prac stworzyliśmy miniwystawę, podczas oglądania której dzieci opowiadały o swoich wrażeniach jakie wyniosły z zajęć.

Poza warsztatami, które odbywały się regularnie, w Oddziale dla Dzieci miało miejsce kilka dodatkowych spotkań: Noc Kultury, Noc Bibliotek oraz otwarte zajęcia mikołajkowe. Było także kilka zajęć pod hasłem „Tajemnice biblioteki”, gdzie zapoznawaliśmy najmłodszych z zasadami panującymi w Bibliotece oraz zapraszaliśmy na

wspaniały pokaz zbiorów specjalnych przygotowany przez pracowników Działu Zbiorów Specjalnych naszej Biblioteki.

Ponadto uczestniczyliśmy w Pikniku Naukowym otwierającym Lubelski Festiwal Nauki oraz wystąpiliśmy w roli prelegentek podczas konferencji Bibliolab. Zostałyśmy również zaproszone na szkolenie dla bibliotekarzy powiatu krasnostawskiego, gdzie prezentowałyśmy nasze warsztaty i sposób pracy.

Rok 2018 w liczbach: 12 tematów, 100 spotkań (warsztaty, szkolenia, zajęcia otwarte), 1744 uczestników

Magdalena Morek
Oddział dla Dzieci WBP w Lublinie

Szans równanie przez fotografowanie

Od początku lutego do końca lipca 2019 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Adamowie realizuje projekt „Ujęcia bez zadęcia”. Jest to drugie już przedsięwzięcie, na przeprowadzenie którego uzyskaliśmy dofinansowanie w wysokości 8500 zł z Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży. Dotacja została przyznana ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach wspólnie prowadzonego programu „Równać Szanse 2018”.

Program „Równać Szanse” jest skierowany do młodzieży w wieku 13–19 lat z miejscowości, w których mieszka nie więcej niż 20 000 osób. Ma za

zadanie otwierać nowe perspektywy i dawać możliwość dobrego startu w dorosłe życie. Istotą programu są lokalne projekty, które dla młodych ludzi mają być wyzwaniem i okazją do współpracy z innymi w osiągnięciu wspólnego celu. Wspierając naukę ma sprzyjać nawiązywaniu nowych kontaktów, radzeniu sobie w trudnych sytuacjach, a przez to wzmacnianiu wszechstronnych umiejętności społecznych oraz podnoszeniu osobistych kompetencji. Uczestnicy naszego projektu uczą się samodzielnie i świadomie podejmować decyzje, organizować i planować imprezy oraz wydarzenia, współpracować i integrować się ze sobą, lokalną społecznością, dążyć do wyznaczonych przez siebie celów i je osiągać, a także myśleć perspektywicznie o własnej przyszłości. Ponadto młodzi ludzie mogą lepiej poznać siebie i swoje możliwości oraz sprawdzić się podczas realizacji konkretnego zadania. Odkrywając walory swojej „małej ojczyzny”, rozwijają umiejętność obserwacji i poznają lepiej swoją okolicę.

W realizowane przez bibliotekę przedsięwzięcie zaangażowała się młodzież z gminy Adamów, uczęszczająca do gimnazjum oraz do szkół średnich. Koordynatorem projektu jest Edyta Dziudzik – animator kultury oraz bibliotekarz. Ponadto, jak zawsze, możemy liczyć na pomoc rodziców, nauczycieli, władz Gminy Adamów oraz Iwony Adamskiej – dyrektorki biblioteki, która dokłada wszelkich starań, aby nie zabrakło nam na spotkaniach materiałów biurowych i wspiera projekt finansowo. Partnerami są: Dom Kultury w Woli Gułowskiej, który wypożyczy potrzebne do ekspozycji wystawy – sztalugi i antyramy, oraz Przedszkole im. Misia Uszatka w Adamowie, z którym zaplanowaliśmy sesję zdjęciową z przedszkolakami.

W czasie projektu będziemy zajmować się fotografią w nietuzinkowej i nietypowej formie. Chcemy uniknąć sztamkowych zdjęć pozowanych. Efektem mają być oryginalne ujęcia, wywołujące emocje i pozytywne skojarzenia. Sesje zdjęciowe odbędą się w przedszkolu, w bibliotece oraz na ulicach Adamowa. Zaplanujemy i przeprowadzimy także wyjazdowy plener fotograficzny w miejscu atrakcyjnym pod względem przyrodniczo-krajobrazowym.

W finale naszych działań powstanie wystawa zdjęć, na którą zaprosimy całą społeczność lokalną. Dodatkowym pozytywnym rezultatem przedsięwzięcia będzie też wzbogacenie biblioteki o kolejny profesjonalny sprzęt, niezbędny do realizacji zadań projektowych. Do zakupionego w poprzednim projekcie aparatu fotograficznego i statywu dokupimy drukarkę A3 i laptop, na którym uczestnicy będą przerabiać i ulepszać zrobione przez siebie fotografie.

Cieszymy się z dofinansowania i z ciekawych możliwości spędzania wolnego czasu, będziemy rozwijać swoje pasje, poznawać siebie, środowisko lokalne, uczyć się działania w grupie i zdobywać cenne doświadczenia. Dzięki realizowanym projektom mamy możliwość uczestniczenia w zajęciach wykraczających poza standardową ofertę edukacyjną szkoły. Mamy nadzieję, że uczestnictwo w projekcie będzie świetną okazją do przeżycia wspaniałej przygody i kolejnym cennym doświadczeniem.

Wierzmy, że realizowane przez bibliotekę zadanie zwiększy poczucie lokalnej tożsamości nie tylko wśród młodzieży, przyczyni się również do promocji i rozwoju naszej gminy.

Edyta Dziudzik
koordynator projektu

Nowoczesne wnętrze drogą do sukcesu

Gminna Biblioteka Publiczna w Serokomli swoją działalność rozpoczęła 22 stycznia 1950 r. i jest jedyną instytucją kultury działającą na terenie Gminy Serokomla do dnia dzisiejszego.

Losy biblioteki były bardzo kręte. Księgozbiór wielokrotnie zmieniał swoją siedzibę. Przez pierwsze lata działalności, biblioteka znajdowała się w domach prywatnych, następnie przeniesiono ją do budynku „starej” gminy. W kolejnych latach zmieniała swoje miejsce jeszcze ośmiokrotnie. Dopiero pod koniec lat 90. przeniesiono ją na pierwsze piętro budynku Urzędu Gminy. Zajmowała tam powierzchnię 70 m², co bardzo ograniczało możliwości, choć pracownicy zawsze starali się działać jak najprężniej.

W sumie Gminna Biblioteka Publiczna w Serokomli przenoszona była, aż 10 razy, by ostatecznie trafić na swoje miejsce docelowe – do nowo wybudowanego budynku przy ul. Warszawskiej 25 w Serokomli.

Od początku dostrzegano ograniczenia powodowane brakiem odpowiedniego zaplecza lokalowego. Świadomość tego, co traci każdego dnia lokalna społeczność i jak mogłaby wyglądać działalność biblioteki, była motywacją do podjęcia działań na rzecz budowy nowej siedziby. I udało się!

We współpracy z Urzędem Gminy pozyskano pieniądze z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, Priorytet 2 „Infrastruktura Bibliotek 2016–2020” w kwocie prawie dwóch milionów złotych (1 999 718,00) na budowę nowego budynku. Całość inwestycji opiewała na kwotę 2976429,85 zł i była realizowana w latach 2016–2018 w całości przez Bibliotekę.

Po prawie trzech latach plany, wizje i marzenia przybrały rzeczywistą formę. Praca oraz poświęcenie ludzi zaangażowanych całym sercem w budowę, zaowocowały otwarciem nowego budynku Biblioteki Publicznej.

Dzisiaj biblioteka to 785 m² nowoczesnej, przestronnej i funkcjonalnej przestrzeni na miarę XXI wieku, dostosowanej dla osób niepełnosprawnych. Przekraczając próg tego budynku człowiek przenosi się niemal do innego wymiaru. Tak wyposażonego obiektu nie powstydziliby się żadne miasto.

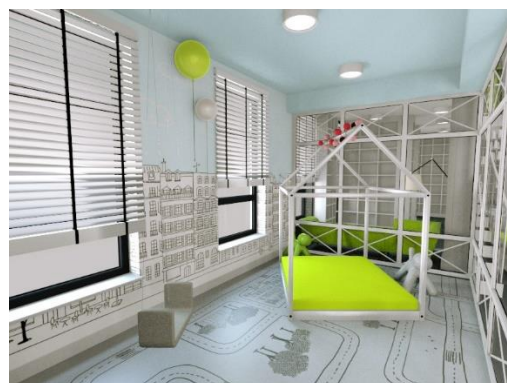
Znajduje się tu wiele pomieszczeń, które umożliwiają mieszkańcom spędzać wolny czas obcując z szeroko rozumianą kulturą. Czytelnia oraz wypożyczalnia z antresolą, wyposażona w wygodne sofy i kąciki do siedzenia, sprzyja sztandarowej działalności biblioteki. W zaciszu zaułków wypełnionych książkami można spokojnie odnaleźć lekturę dla siebie, poczytać i odpocząć. Układ funkcjonalno-przestrzenny, kolorystyka oraz wyposażenie pozwalają się wyciszyć i skupić na wybranej lekturze. Pomimo otwartej przestrzeni czytelnik ma komfort pewnej prywatności.

Sala konferencyjna z zapleczem kuchennym pozwala na organizowanie różnego rodzaju spotkań, wykładów oraz prowadzenie wszechstronnej działalności kulturalno-naukowej. Jest tak funkcjonalna, że okazała się znakomitym miejscem do zajęć aerobiku. Wiele pań korzysta z cotygodniowych zajęć, redukując stres, spędzając miło czas z pożytkiem dla zdrowia. Odbywają się tu także cyklicznie spotkania Klubu Seniora.

Najwięcej jednak radości nowy budynek przysporzył najmłodszej części społeczeństwa. Biblioteka przyciąga do siebie dzieci w każdym wieku – od tych najmłodszych po młodzież licealną. Maluchy korzystają z wydzielonej bezpiecznej sali do zabawy oraz mini-kina, starsze dzieci mogą pozbyć się nadmiaru energii wspinając się na ściankę.

Pomieszczenia biblioteczne pozwoliły na prowadzenie cotygodniowych lekcji z języka angielskiego, warsztatów, zorganizowanie balu kostiumowego dla najmłodszych oraz wielu różnych atrakcji i zajęć kulturalno-rozrywkowych.

Nowoczesna sala komputerowa zapewnia równy start dla dzieci i młodzieży z mniej zamożnych rodzin. Dzięki tak wyposażonej placówce wszyscy mają równe szanse i równy dostęp do technologii oraz wiedzy.

Sala do opracowania zbiorów oraz pomieszczenia socjalno-biurowe są najmniej efektywne, ale za to doceniane przez pracowników, którzy mają odpowiednie warunki do codziennej pracy.

Od samego początku – zgodnie z założeniami i wizją władz gminnych – naszą bibliotekę charakteryzuje wielokierunkowa działalność kulturalna i edukacyjna. Do zadań statutowych realizowanych przez GBP, obok działań związanych z gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem zbiorów, należy także organizowanie różnego typu imprez popularyzujących edukację, wiedzę, tradycje i kulturę, co realizujemy we współpracy z placówkami oświatowymi, wieloma instytucjami i stowarzyszeniami.

Biblioteka stara się stworzyć mieszkańcom gminy możliwość kontaktu nie tylko z książką, ale także z nowoczesną techniką oraz szeroko rozumianą kulturą. Mówiąc bardziej obrazowo – co 5 mieszkaniec naszej gminy korzysta z oferty naszej biblioteki, a będzie coraz lepiej.

Dzięki odpowiednio dostosowanemu wnętrzu działalność biblioteki rozwinęła swoje skrzydła. Po zaledwie kilku miesiącach pracy można z całym przekonaniem stwierdzić, iż ta inwestycja była potrzebna w naszej miejscowości i jest to strzał w 10. Każda grupa wiekowa ma tu swoją przestrzeń i

odnajduje się w niej doskonale. Co więcej, z chęcią wraca, przyprawdzając ze sobą kolejnych „zakochanych” w naszej Bibliotece.

Jako dyrektor, jestem dumna, że przyczyniłam się do powstania tego obiektu i że jego serce bije tak mocno. Z mojej ponad dwuletniej pracy (od projektu do realizacji) będą korzystała następne pokolenia. Chciałam pokazać, że na prowincji też można stworzyć nowoczesną przestrzeń, która odpowiednio przystosowana będzie zachęcać do spędzania wolnego czasu. Jesteśmy otwarci na pomysły z zewnątrz, każdy może do nas przyjść i podzielić się swoją wizją.

Muszę jednak podkreślić, że nowoczesna przestrzeń to tylko częściowa droga do sukcesu, merytoryczna kadra jest jej podstawą. Mam przyjemność pracować z fantastycznymi ludźmi, pomysłowymi i pełnymi pasji. Dzięki takiemu połączeniu dzieje się dużo, a będzie się dziać jeszcze więcej.

Zapraszam wszystkich do odwiedzin naszej Biblioteki i budowy takich obiektów w swoich okolicach. Warto!

Justyna Gruba
GBP w Serokomli

Nie taki Straszny dwór – oswajanie Moniuszki

Stanisław Moniuszko. Chronografia barwna Lafosca, 1846, w: *Album de Vilna* J.K. Wilczyńskiego, Paryż ok. 1860. Wilno, Biblioteka Uniwersytecka Wileńskiego

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie uzyskała dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzących z funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Moniuszko 2019 –

Promesa”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.

instytut muzyki i tańca

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Projekt, który otrzymał dotację, ma na celu popularyzację biografii i twórczości Stanisława Moniuszki wśród czytelników biblioteki, mieszkańców Lublina i województwa. Multidyscyplinarny charakter przedsięwzięcia obejmuje działania informacyjne, naukowe, edukacyjne i artystyczne.

W ramach projektu odbędą się:

– wystawa:

„Stanisław Moniuszko (1819–1872) – (...) *natchniony duchem polskich pieśni ludowych*”,
(27 maja – 21 czerwca 2019);

– konferencja:

„Od dźwięku do słowa. Rola Moniuszki w kulturze polskiej w XIX i XX wieku”, podczas której wystąpienia wygłoszą m.in. dr Agnieszka Topolska z Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, dr Małgorzata Sułek z Polskiego Wydawnictwa Muzycznego czy dr hab. Dorota Fox z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach **(12 czerwca 2019);**

– cykl koncertów, który obejmie m.in. recital Eweliny Wojciechowskiej (sopran) przy akompaniamencie Agnieszki Schulz-Brzyskiej (fortepian) czy występ Michała Iwanka, Michała Kowalczyka i Krzysztofa Redesa, pt. „Moniuszko w rytmie samby”
(12-13 czerwca 2019);

– cykl warsztatów plastycznych dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych „Zabawa z Moniuszką”.

Organizatorzy i dyrekcja WBP serdecznie zapraszają do udziału w wydarzeniach, przybliżających dorobek ojca polskiej Opery Narodowej. Szczegóły będziemy zamieszczać na stronie internetowej WBP w Lublinie oraz w naszym kwartalniku.

Marcin Furman

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

Moniuszko
2019 ROKIEM **200.**
STANISŁAWA MONIUSZKI

**Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego na 2019 r. na Lubelszczyźnie**

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Od wielu lat biblioteki województwa lubelskiego korzystają ze środków dostępnych w ramach programów dotacyjnych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2019 r. MKiDN ogłosił 32 programy.

Biblioteki mogły składać aplikacje do części z nich. Z każdym rokiem coraz więcej instytucji składa wnioski do programów, upatrując w nich szansę na rozwój i realizację swoich działań.

Biblioteki Lubelszczyzny na realizację 20 projektów otrzymają łączną kwotę 619 991 zł. Projekty dotyczą działań animacyjnych i promocji czytelnictwa, podnoszenia kompetencji bibliotekarzy oraz poprawy infrastruktury bibliotek.

Poniżej lista i nazwy projektów, które uzyskały dofinansowanie:

Partnerstwo dla książki

- MBP Lublin – „Wypisz, wymaluj – (nie)literackie kreatywności” – 26 789 zł

- BPG Tereszpol (pow. biłgorajski) – „Z książką przez życie – historie ukryte w słowach” – 8 000 zł

- GBP Ludwin (pow. łęczyński) – „Festiwal Literacki *Słowa* im. Andrzeja Łuczeńczyka” – 8 014 zł

- BPG Tereszpol (pow. biłgorajski) – „Biblioteka miejscem spotkań pokoleń – 70 lat z książką” – 8 300 zł

- MBP Lublin – „Wielka księga mile widzianych emocji” – 8 952 zł

- MBP Biała Podlaska – „W barwnym rytmie” – 13 545 zł

- WBP Lublin – „Od projektu do efektu: skuteczne rzecznictwo = dobry wizerunek w społeczności lokalnej” – 16 800 zł

- BM Puławy – „Strefa Eksperta” – 15 400 zł

- GBP Lubartów – „Coś fajnego, coś z niczego” – 25 480 zł

- GBP Lubartów – „Rozwiń skrzydła z biblioteką” – 30 016 zł

- GBP Jastków (pow. lubelski) – „Dobre miejsce – biblioteka. I tak od 70 lat!” – 9 275 zł

- GBP Niemce (pow. lubelski) – „Adam Mickiewicz – muzyka wybrana” – 34 930 zł

MBP Józefów (pow. biłgorajski) – „Roztoczańskie anioły kochają książki” – 7 280 zł

- GBP Wólka (pow. lubelski) – „Kreatywna kuźnia talentów w bibliotece” – 10 500 zł

- MBP Kraśnik – „Biblioteka czeka!” – 13 510 zł

Promocja czytelnictwa

- BPG Tereszpol (pow. biłgorajski) – „Literacko zakręceni – działania promujące czytelnictwo w lokalnej społeczności” – 9 000 zł

- ChBP Chełm – „Literacki Chełm: cykl wydarzeń kulturalnych” – 19 600 zł

- Książnica Zamojska – „Od zachwyty światem teatru do fascynacji literaturą” – 15 000 zł

Infrastruktura kultury

- ChBP Chełm – „Park czytelnictwa” – 200 000 zł

Moniuszko 2019

- WBP Lublin – „Nie taki Straszny dwór – osvajanie Moniuszki” – 24 000 zł

Dyskusyjne Kluby Książki

- WBP Lublin – „Lubelskie DKK – więcej czytania” – 130 600 zł

Paweł Kordybacha

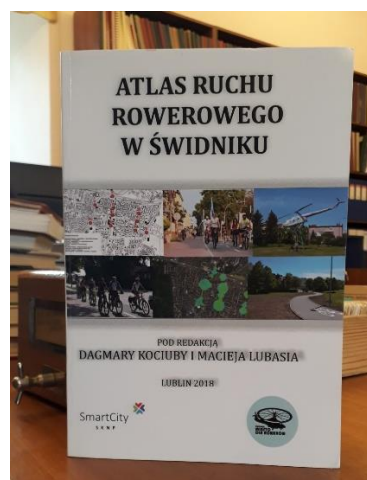
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

Rowerem po Świdniku

Wiosna tuż, tuż, czas słońca i ruchu! Odkurzamy więc nasze jednoślady i ruszamy w drogę!

Rower to jeden z najpopularniejszych środków transportu, do tego korzystnie wpływa na zdrowie i jest ekologiczny. Niegdyś niezwykle popularny, używany w niejednym domu, w ostatnich latach przeżywa prawdziwy renesans, stając się wręcz modą i stylem życia. Któż z nas nie wspomina rodzinnych przejażdżek czy wypraw z przyjaciółmi, gdzie wiatr poniesie?

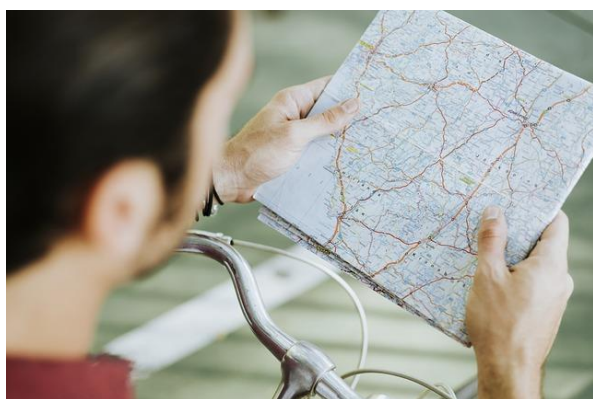
Atlas ruchu rowerowego... to propozycja dla tych, którzy kochają pedałować i są ciekawi nowych szlaków. Książka z pewnością ułatwi zwiedzanie Świdnika, pozwoli poznać infrastrukturę miejską, a dokładna analiza wyników badań natężenia ruchu rowerowego dodatkowo zachęci do spędzania czasu w plenerze. Badania te zrealizowało Stowarzyszenie Świdnik Miasto Dla Rowerów oraz studenci ze Studenckiego Koła Naukowego Planistów „SmartCity” UMCS.

Poza mapami, publikacja posiada również wiele informacji historycznych i ciekawostek. Czytelnik dowiaduje się m.in., że w XIX wieku Karl Friedrich

Christian Ludwig Freiherr Drais von Sauerbronn skonstruował i opatentował prototyp roweru biegowego, a w 1891 roku w Polsce powstała pierwsza fabryka rowerów, założona przez Wiesława Sierpińskiego. Dzieje ruchu rowerowego w Świdniku sięgają natomiast roku 1951.

Ta nutka historii w połączeniu z aktualnymi mapami to zestaw doskonały i na pewno inspirujący do jazdy rowerowej na świeżym powietrzu. Dlatego zachęcamy do przeczytania, a potem do lokalnych rowerowych wycieczek i zdrowego trybu życia. Do zobaczenia na trasie!

Atlas ruchu rowerowego w Świdniku, red. Dagmara Kociuba, Maciej Lubaś, Lublin: Polihymnia, 2018

Justyna Kasperczuk
Dział Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie
WBP w Lublinie

Z cyklu czasopisma lokalne i regionalne: „Zamojski Kwartalnik Kulturalny”

„Cudze chwalicie swego nie znacie, sami nie wiecie co posiadacie (...)” – słowa polskiego pedagoga i bajkopisarza Stanisława Jachowicza jak ulał pasują do faktu, iż wielu mieszkańców województwa lubelskiego nie docenia jego walorów gospodarczych, kulturalnych czy turystycznych. A przecież Lubelszczyzna, nazywana dziś „Polską B”, ma niezwykłą historię, bogatą w miejsca, wydarzenia, ludzi... Historię, o której warto pamiętać.

Jednym z takich historycznych miejsc na mapie regionu jest Zamość. Miasto to jest jednym z największych ośrodków kulturalnych, edukacyjnych i przede wszystkim turystycznych. Nazywany jest „perłą renesansu” czy „Padwą północy”. Unikalny układ architektoniczno-urbanistyczny Starego Miasta, z niepowtarzalnym ratuszem w jego centralnym punkcie, zachwyca zwiedzających z

całego świata. Dodatkową rekomendacją dla kolejnych turystów jest niewątpliwie fakt, że to XVI-wieczne miasto już od ponad 25 lat wpisane jest na **Listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO**.

Ale Zamość to nie tylko piękne i malownicze kamienice. To tło przeróżnych wydarzeń, które dziś zapomniane, są jednak nadal powodem do dumy oraz inspiracją dla wielu historyków i sympatyków tego grodu. Wśród wielu współczesnych drukowanych źródeł wiedzy, które zbierają cenne informacje o Zamościu, zwłaszcza tym historycznym, warto wymienić „Zamojski Kwartalnik Kulturalny”. Wydawany obecnie przez Zamojski Dom Kultury w Zamościu, ukazuje się od 1984 roku – początkowo jako półrocznik, aktualnie jako kwartalnik.

Forma czasopisma jest przyjazna, walorem jest przejrzysta forma artykułów oraz estetyka i bogactwo ilustracji w nich wykorzystywanych. Przykuwają uwagę także nieszablone okładki, wykonane z artystycznym zacięciem.

Tematyka podejmowana na łamach kwartalnika jest wszechstronna. Wszystkie numery mają stałe rubryki, co porządkuje publikowane treści. Można znaleźć tu artykuły poświęcone historii, wybitnym postaciom związanym z Zamojszczyzną, przywoływane są dzieje zabytkowych budynków, zamków, kościołów, szkół (np. Regina Smoter-Grzeszkiewicz, *Szkoły żydowskie w Zamościu*).

Przez cały rok 2018, w każdym z numerów, w ramach cyklu „Sto lat Niepodległości” publikowano szereg interesujących tekstów, poświęconych właśnie temu zagadnieniu. Różne aspekty tak ważnego dla Polaków wydarzenia opisali m.in. Jacek Feduszka (*Wyzwolenie Zamościa z austriackich rąk w 1918 roku*), Paulina Korneluk (*Polska pamięć w rosyjskich murach*), która przypomniała sylwetkę Waleriana Łukasińskiego, polskiego działacza

niepodległościowego i więźnia politycznego, który w latach 1824–1825 był więziony w Zamościu, czy Agnieszka Linek (*Z Marszałkiem po Roztoczu*).

Zagłębiając się w lekturę ostatnich numerów periodyku, możemy odnaleźć artykuły o *Konterfektach* Jana Jakuba Zamoyskiego autorstwa Agnieszki Szykuły-Żygawskiej, Piotra Kondraciuka o Ormianach w Zamościu, znanego przewodnika i regionalisty Edwarda Słoniewskiego *Opowieść o Mikołaju Brzezińskim*, a w cyklu „Poczet pań Zamoyskich” natrafiamy na artykuł Agnieszki Lidii Płatek pt. *Maria z Potockich (1850–1945). Dama z charakterem*.

Czytelników zainteresowanych architekturą sakralną z pewnością zaciekawia prace: *W poszukiwaniu świętego Mikołaja* Agnieszki Linek i Ewy Prusickiej *Zamek Grabowiec – 750 lat historii*.

Sporo miejsca zajmują także materiały z obszaru życia kulturalnego Zamościa – teatru, literatury, muzyki czy fotografii. W czasopiśmie znajdziemy informacje o konkursach, spotkaniach autorskich z pisarzami, poetami polskimi, także tymi pochodzącymi z Lubelszczyzny. Ponadto o wystawach prac plastycznych lub występach teatralnych. Nie brak również odniesień do lokalnych jubileuszy. Przykładem może być krótki rys historyczny Joanny Sołodzińskiej, dotyczący Zamoyskiego Ogrodu Zoologicznego im. Stefana Millera, który w 2018 roku obchodził 100-lecie swojego istnienia.

„Zamojski Kwartalnik Kulturalny” to czasopismo które już od ponad 35 lat dokumentuje życie kulturalne i historię Zamościa i Zamojszczyzny. Bogaty w zróżnicowaną treść jest ciekawą lekturą, skarbnicą wiedzy i swoistym dokumentem archiwizującym przemijające wydarzenia, miejsca i biogramy.

Zamojski Kwartalnik Kulturalny : Zamojski Dom Kultury. – numery 1–4/2018. – Zamość : ZDK, 2018. – 28 cm. ISSN 0239-8710

Czasopismo dostępne w Czytelnicy Czasopism WBP, sygn. 221c EO

Waldemar Kawecki

Dział Bibliografii Regionalnej i Wiedzy o Regionie

Pożegnanie: Władysław Stefan Grzyb

Władysław Stefan Grzyb urodził się 7 października 1932, był rodowitym lublinianinem, który ukochał swoje miasto, jego historię i przez ponad ćwierć wieku rozstawał je na forum polskim oraz międzynarodowym.

Już od lat 50. ubiegłego wieku zaczął działać na polu kultury lubelskiej, inicjując powstanie Robotniczego Dyskusyjnego Klubu Filmowego przy Fabryce Samochodów Ciężarowych, gdzie pracował. W kolejnych latach pełnił funkcję kierownika Klubu Stowarzyszeń Twórczych Pracowników Radia i Telewizji w Lublinie, a następnie stworzył i był kierownikiem Klubu „Merkury” przy Lubelskiej Spółdzielni Spożywców „Społem”.

Z pasji działacza kultury, urzeczony historią Lublina, zrodził się pomysł, by jak to było w dawnych czasach, krzykiem ogłaszać ważne dla miasta wydarzenia. I tak oto, w roku 1990 Pan Władysław został najprawdopodobniej jedynym w Polsce krzykaczem miejskim, czyli klikonem. Z historią tą ściśle związany jest fakt powrotu do Lublina dwóch obrazów – Matki Boskiej i patrona miasta św. Antoniego, które przez wieki wisały na Bramie Krakowskiej. Pan Władysław postawił sobie za punkt honoru doprowadzić do tego, by razem z powrotem obrazów, powróciła do Lublina tradycja grania hejnału z 1686 roku, a wraz z nią funkcja krzykacza miejskiego. Dzięki jego uporowi i nieustępliwości, udało się to zrealizować. Występował w stroju mieszczanina lubelskiego z epoki renesansu, uszytym przez krawcową z teatru, wzorowanym na postaci z kamienicy Chociszewskich przy Rynku 6. Brał udział we wszystkich ważnych dla miasta wydarzeniach, obwieszczając je swoim donośnym

głosem, który został oceniony na 86 decybeli, dodatkowo dzwonkiem zwracając na siebie uwagę. Zazwyczaj można było zobaczyć go w duecie z hejnalistą miejskim Onufrym Koszarnym, który obecnie jest już na zasłużonej emeryturze – ostatni swój hejnał odegrał w południe 21 stycznia 2016 roku z balkonu Nowego Ratusza przy placu Łokietka.

Władysław Stefan Grzyb był postacią niezwykle barwną, która przez szereg lat na stałe wpisana była w krajobraz lubelskiego Starego Miasta. Aktywnie angażował się w liczne inicjatywy, upamiętniające lubelską i polską historię oraz osoby dla niej zasłużone. Oprócz działalności stricte reprezentacyjnej, pełnił też funkcję Kanclerza Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Hejnałów Miejskich z siedzibą w Lublinie, które założył w roku 1996. Współorganizował Ogólnopolski Przegląd Hejnałów Miejskich – wydarzenie promujące walory historyczne i kulturowe wśród trębaczy z miast Polski, gości oraz mieszkańców miasta. Głównym celem przeglądu jest popularyzacja średniowiecznych tradycji grania i prezentacja współczesnych hejnałów oraz podkreślenie europejskiego wymiaru dziedzictwa kulturowego Miasta Lublin. Przegląd od początku swojego istnienia jest wydarzeniem niekomercyjnym, dostępnym bezpłatnie dla wszystkich, które na przestrzeni lat, urosło do rangi imprezy ogólnopolskiej.

Pan Władysław od 1997 roku był członkiem Gildii Krzykaczy Angielskich, a od roku 2002 członkiem Gildii Krzykaczy Europejskich, brał też udział w wielu konkursach krzykaczy miejskich w Europie i na świecie. W roku 2010 wziął również udział w popularnym talent show Mam Talent. Z jego inicjatywy odnowiono Grobowiec Powstańców Styczniowych z 1863 roku przy ulicy Lipowej w Lublinie, Pomnik Ułanów Księstwa Warszawskiego, współpracował też przy budowie pomnika marszałka Józefa Piłsudskiego na Placu Litewskim w Lublinie. Brał również udział w kwestach na cmentarzach, z których dochód przeznaczano na odbudowę nagrobków.

Nasz lubelski klikon znany był z bezkompromisowej postawy i uporu, nie uznawał sprzeciwu, obecny na wszystkich sesjach rady miasta, nie był faworytem wszystkich prezydentów, jednakże władze miasta szanowały jego wkład w życie społeczne i tworzenie kolorytu wydarzeń kulturalnych miasta. Za swoje zaangażowanie, pasję, bycie prawdziwym ambasadorem Lublina oraz nieustępliwość w

przewycięzaniu trudności, na jakie napotykał przy realizacji stawianych sobie celów, został uhonorowany m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1993), srebrnym i złotym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej (2003 i 2008), wyróżnieniem „Człowiek Roku 2012” czy Medalem 700-lecia Miasta Lublin (2017).

Zmarł 10 lutego 2019 roku w wieku 86 lat. Spoczął na cmentarzu przy ulicy Lipowej w dniu 14 lutego tego roku. W uroczystościach pogrzebowych, oprócz rodziny, uczestniczyli przedstawiciele władz miasta; obecny był prezydent Krzysztof Żuk, wicemarszałek Krzysztof Wojciechowski, liczni radni, żegnali go również współpracownicy z założonego przez niego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Hejnałów Miejskich z siedzibą w Lublinie a trębacze odegrali hejnały. Na pewno będzie brakować jego oryginalnej, barwnej, trudnej do zastąpienia postaci.

Kamila Rudnicka

Dział Udostępniania WBP w Lublinie

Kalejdoskop wiosenny

- 13 stycznia 2019 r. po raz 27. grała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Wśród 75 sztabów akcji w województwie lubelskim, trzy miały siedziby w bibliotekach: GBiDK w Karczmiskach (pow. opolski), GBP w Lubyczy Królewskiej (pow. tomaszowski) i MBP im. T. Zamoyskiego w Tomaszowie Lubelskim.
- 31 stycznia 2019 r. w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie odbyła się promocja książki *Krawędzie życia* autorstwa dra Mariana Cichosza – prawnika i ekonomisty, pracownika naukowego UMCS, w latach 2014-2016 Konsula Generalnego RP w Hamburgu.
- 2 lutego 2019 r. w setne urodziny **Zbigniewa Lengrena** – rysownika, humorysty, karykaturzysty, satyryka, scenografa, autora książek dla dzieci i dla dorosłych MBP w Hrubieszowie przygotowała wystawę jego najsłynniejszych rysunków satyrycznych. Oczywiście nie mogło zabraknąć najbardziej znanego bohatera prac autora – profesora Filutka, który na ostatniej

stronie czasopisma „Przekrój” ukazywał się przez 55 lat.

- 7 lutego 2019 r. w MBP we Włodawie odbyło się spotkanie „W koronach drzew” z arborystami z Federacji Arborystów Polskich. Goście opowiedzieli o pracy w koronach drzew, demonstrując narzędzia niezbędne podczas wspinania się i pielęgnacji roślin metodą alpinistyczną, bez użycia ciężkiego sprzętu.
- W dniach 11–24 lutego 2019 r. w województwie lubelskim trwały ferie zimowe. Tradycyjnie większość placówek bibliotecznych dla swoich najmłodszych użytkowników przygotowała wiele atrakcji, np. MBP w Białej Podlaskiej zaprosiła na cykl zajęć „Zakochane ferie”, MBP w Józefowie (pow. biłgorajski) do „Zimowej Akademii Wyobraźni czyli Podróży za jeden uśmiech”, GBP w Szastarce (pow. kraśnicki) na „Zimową wędrówkę z historią i ogniskiem”, MBP w Bychawie (pow. lubelski) na „Z zimą w tle...”, MGBP w Parczewie na „Zimę z książką”, MGBP w Krasnobrodzie (pow. zamojski) na „Zimowe ferie bez nudy”.
- 21 lutego 2019 r. w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie odbył się pierwszy wykład z cyklu „Unia lubelska i jej tradycje”. Wykład inauguracyjny „Dlaczego w 1569 roku doszło do zawarcia unii polsko-litewskiej w Lublinie?” wygłosił prof. dr hab. Ryszard Szczygieł. Wykłady zorganizowała WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie przy współpracy Wydziału Kultury Miasta Lublin.
- 26 lutego 2019 r. Filia ChBP im. M.P. Orsetti w Chełmie zaprosiła przedszkolaków na obchody Dnia Dinozaura. Dzieci dowiedziały się ciekawych informacji o życiu, wyglądzie i czasach kiedy żyją dinozaury.
- 28 lutego 2019 r. MGBP w Modliborzycach (pow. janowski) zorganizowała „Kaziki” – święto patrona biblioteki Kazimierza Zielińskiego w 10. rocznicę nadania imienia.
- 28 lutego w MGBP im. F. Morzyckiej w Nałęczowie (pow. puławski) odbyło się

spotkanie z Waldemarem Ludwisiakiem, specjalistą z zakresu filmu i wiedzy o mediach pt. „Ewa Szelburg-Zarembina, Józef Zaremba – kto rządził mąż czy żona”.

- 28 lutego Książnica Zamojska im. S. K. Zamoyskiego zorganizowała przedsięwzięcie „Romeo i Julia – od Mickiewicza do Barańczaka” – czytanie sceny balkonowej z dramatu Szekspira w różnych polskich tłumaczeniach. Goście mieli możliwość obejrzenia fragmentu sztuki (akt II scena II) w sześciu różnych przekładach, począwszy od Adama Mickiewicza, Józefa Komierowskiego, Józefa Paszkowskiego, poprzez Jana Kasprowicza, kanoniczne XX-wieczne wydanie Macieja Słomczyńskiego po Stanisława Barańczaka. Różnorodność tłumaczeń pokazało nam, w jaki sposób na przestrzeni dziejów zmieniała się polszczyzna i jak sami pisarze podchodzili do zagadnień nastoletnich kochanków.
- 5 marca 2019 r. z okazji Święta Kobiet w MBP im. T. Zamoyskiego w Tomaszowie Lubelskim mieszkanki mogły bezpłatnie skorzystać z usług uczniów Technikum Usług Fryzjerskich pod kierunkiem wykwalifikowanego i doświadczonego fryzjera.
- 7 marca w Galerii Biblio – Filii nr 32 MBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie odbył się wernisaż prac projektowych dyplomów inżynierskich, studentów kierunku Architektury Krajobrazu, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Na wystawie można było zobaczyć m.in. projekty ogrodów, skwerów jak i bardziej złożone związane z przestrzenią publiczną czy krajobrazem miejskim, np. projekt koncepcyjny przestrzeni publicznej z czytelną na wolnym powietrzu pod Zamkiem Lubelskim.
- W dniach 7–8 marca 2019 r. w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie odbyło się Międzynarodowe Forum Artystyczne „na papierze bez granic...”. Projekt Instytutu Sztuk Pięknych Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie składał się z dwóch części: wystawy plastycznej oraz konferencji naukowej.

- 15 marca 2019 r. w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie odbyło się otwarcie wystawy Błogosławiony Biskup Grzegorz Chomyszyn – Prorok Ukrainy oraz prezentacja pisma kresowego „RES CRESOVIANA”. Współorganizatorem spotkania był Instytut Pamięci i Dziedzictwa Kresowego. Gościem honorowym spotkania był Ksiądz Biskup Marian Buczek (Ukraina).
- 20 marca 2019 r. GBP w Łomazach (pow. bialski) zorganizowała prezentację *Monografii Gminy Łomazy* autorstwa dr. Romualda Szudejko z WSSMiKS w Chełmie.
- 21 marca 2019 r. BPG w Telatynie (pow. tomaszowski) z okazji Światowego Dnia Książki we współpracy ze szkołami zaprosiła uczniów na „Wagary z książką”.
- W dniach 25–31 marca 2019 r. po raz kolejny w całej Europie zorganizowano „Tydzień z Internetem”, którego motyw przewodni brzmiał: świadome korzystanie z informacji #TZI2019. Wśród 181 instytucji z całej Polski, które zarejestrowały się i organizowały zajęcia w ramach kampanii, było 10 placówek bibliotecznych z Lubelszczyzny.
- 27 marca 2019 r. M-PBP im. A. Kamieńskiej w Świdniku we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie zaprosiła mieszkańców na wykład Adriana Lesiakowskiego „Budowanie Niepodległej – zaborowe dziedzictwo, wyzwania, ludzie”. Prelekcja odbyła się w ramach cyklu „Akademia Niepodległości”, który jest obliczonym na cztery lata (od grudnia 2017 do połowy 2021 r.) cyklem spotkań, w czasie których pracownicy IPN oraz zaproszeni reprezentanci uczelni wyższych bądź lokalnych środowisk przedstawiają – w formie popularnych wykładów – zarówno drogę do Niepodległej, poczynając od pierwszej dekady XX stulecia i czasu I wojny światowej, poprzez wznoszenie jej państwowego gmachu i wykuwania granic, po syntetyczny bilans międzywojennego dwudziestolecia.
- W marcu 2019 r. w ramach działalności Dyskusyjnych Klubów Książki biblioteki województwa lubelskiego odwiedziła Renata Kosin (Biblioteka Pedagogiczna Hrubieszów; GBP Jeziorzany, pow. lubartowski; MBP Piaski, pow. świdnicki, Filia nr 2 MBP Radzyń Podlaski).

Oprac. Paweł Korczyk
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie